

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

יומא פרק שמיני – דף מספר 1

בס"ד, ז' באלול תשע"א

כפרת יום הכיפורים

- משנה יומא פרק שמיני
משנה ח
חטאת ואשם ודאי מכפרין
מיתה ויום הכפורים מכפרין עם התשובה
תשובה מכפרת על עבירות קלות על עשה ועל לא תעשה
ועל החמורות הוא תולה עד שיבא יום הכפורים וכפר : 5
משנה ט
האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב אין מספיקן בידו לעשות תשובה
אחטא ויום הכפורים מכפר אין יום הכפורים מכפר
עבירות שבין אדם למקום יום הכפורים מכפר 10
עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה חברו
את זו דרש רבי אלעזר בן עזריה (ויקרא ט"ז) מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו עבירות שבין אדם למקום
יום הכפורים מכפר עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חברו
אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מיטהרין מי מטהר אתכם אביכם שבשמים שנאמר
(יחזקאל ל"ו) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם ואומר (ירמיה י"ד) מקוה ישראל ה' מה מקוה
מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל :
- משנה מסכת שבועות פרק א משנה ו
ועל זדון טומאת מקדש וקדשיו שעיר הנעשה בפנים ויום הכפורים מכפרין ועל שאר עבירות שבתורה
הקלות והחמורות הזדונות והשגגות הודע ולא הודע עשה ולא תעשה כריתות ומיתות בית דין שעיר
המשתלח מכפר : 20
- משנה מסכת כריתות פרק ו משנה ד
חייבי חטאות ואשמות ודאין שעבר עליהן יום הכפורים חייבין להביא לאחר יום הכפורים חייבי
אשמות תלוין פטורים מי שבא על ידו ספק עברה ביום הכפורים אפילו עם חשכה פטור שכל היום
מכפר :
- תוספתא כיפורים פרק ד
הלכה ה
חטאת ואשם ודיי מכפרין על מה שכת' להם
מיתה ויום הכפורים מכפרין עם התשובה
תשובה מכפרת על עבירות קלות - על עשה ועל לא תעשה חוץ מלא תשא,
ואילו הן עבירות חמורות? כריתות ומיתות בית דין ולא תשא עמהן 30
ר' יהודה אומי' :
כל שהו מלא תשא ולמטה תשובה מכפרת,
וכל שהוא מלא תשא ולמעלה ולא תשא עמהן תשובה תולה ויום הכפורים מכפר
הלכה ו
ר' ישמעאל אומי' : 35
ארבעה חלוקי כפרה הן –

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

יומא פרק שמיני – דף מספר 1

בס"ד, ז' באלול תשע"א

- עבר על מצות עשה ועשה תשובה אין זו ממקומו עד שמוחלין לו שני שובו בנים שובבים ארפא משובתם
הלכה ז
- עבר על מצות לא תעשה ועשה תשוב' תשובה תולה ויום הכפורים מכפר שני כי ביום הזה יכפר עליכם
הלכה ח 40
- עבר על כריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה, תשובה ויום הכפורים תולין ויסורין שבשאר ימות
השנה ממרקין שני ופקדתי בשבט פשעם וגו'
אבל מי שנתחלל בו שם שמים מזיד ועשה תשובה, אין בה לא בתשובה לתלות ולא ביום הכפורים לכפר
אלא תשובה ויום הכפורים מכפרין שלישי וייסורין מכפרין שלישי ומיתה ממרקת עם הייסורין ועל זה
נאמ' אם יכופר העון הזה וגו' מלמד שיום מיתה ממרק
הלכה ט 45
- חטאת ואשם ומיתה ויום הכפורים כולן אין מכפרין אלא עם התשובה שני אך בעשור וגו' אם שב
מתכפר לו ואם לאו אין מתכפר לו
ר' לעזר אומי 'ונקה' מנקה הוא לשבים ואין מנקה לשאין שבים
ר' יהודה אוי' מיתה ויום הכפורים מכפרין עם התשובה תשובה מכפרת עם המיתה ויום המיתה הרי
הוא כתשובה
הלכה י 50
- כל המזכה את הרבים אין מספיקין בידו לעבר עבירה שלא יהו תלמידיו נוהלין את העולם והוא יורד
לשאול שני כי לא תעזב נפשי לשאול וגו'
הלכה יא 55
- וכל המחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה שלא יהו תלמידיו יורדין לשאול והוא נוהל
את העולם שני אדם עשוק בדם נפש עד בור ינוס לא יתמכו בו
הלכה יב
- מגלגלין זכות על ידי זכיי לעמוד הימנו פרשיות של זכות הראויות לעמוד הימנו וחובה על ידי חייב
לעמוד ממנו פרשיות של חובה הראויות לעמוד הימנו
מפרסמין את החניפין מפני חילול השם שני ובשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ונתתי מכשול לפניו הוא
ימות לפרסמו
הלכה יג 60
- ר' יוסה אומי חוטא אדם פעמים ושלש מוחלין לו ארבע אין מוחלין לו שני נושא עון ופשע וחטאה ונקה
עד כאן מנקה מיכן ואילך אין מנקה שנא' כה אמר ה' על שלשה פשעי ישראל וגו' ואוי' הן כל אלה יפעל
אל פעמים ושלש עם גבר ואוי' הוקר רגלך מבית רעך וגו'
הלכה יד 65
- מכילתא יתרו עמ' 227 כ"י אוקספורד
וכן הוא אוי' כי לא ינקה ייי אי איפשר [?לאמר:] לא ינקה <עמ' 228 בהור'> שכבר נא' ונקה ואי איפשר
לומר ונקה שכבר נא' לא ינקה הא אמור מעתה מנקה הוא לשבים ואינו מנקה לשאינן שבים
מפני ארבעה דברים הלך ר' מתיה בן חרש ללדוקיא
א' לו ר' שמעתה ארבעה חלוקי כפרה שהיה ר' ישמעא' דורש?
אמ' לו:
כתי' אחד אומי' שובו בנים שובבים וגו' הא למדנו שהתשובה מכפרת
וכתי' אחד אוי' כי ביום הזה יכפר עליכם הא למדנו שיום הכיפורים מכפר
וכתי' אחד אוי' אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון הא למדנו שהמיתה מכפרת
וכתי' אחד אוי' ופקדתי בשבט פשעם וגו' הא למדנו שייסורין מכפרים,
כיצד יתקיימו ארבעה כתובין?
הלכה טו 70
- 75

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

יומא פרק שמיני – דף מספר 1

בס"ד, ז' באלול תשע"א

- 80 העובר על מצות עשה ועשה תשובה אינו זז ממקומו עד שמוחלין לו על זה נאמי' שובו בנים שובבים והעובר על מצות לא תעשה ועשה תשובה אין כח בתשובה לכפר אלא על התשובה תולה ויום הכיפורים מכפר על זה נא' כי ביום הזה יכפר עליכם המיזיד (כ) על כריתות והעובר על מיתת ביי' ועשה תשובה אין כח בתשובה לתלות ולא ביום הכיפורים לכפר אלא התשובה ויום הכיפורים מכפרין מחצה ויסורין מכפרין מחצה על זה נאמי' ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם מי שנתחלל בו שם שמים ועשה תשובה אין כח בתשובה לתלות ולא ביום הכיפורים מכפר ולא בייסורין למרק אלא התשובה ויום הכיפורים תולין ויום מיתה ממרק עם הייסורין על זה נאמי' אם יכופר העון הזה וגוי' וכן הוא או' אם יתכפר עון בית עלי בזבח וג' בזבח ובמנחה אינו מתכפר אבל ביום המיתה מתכפר ר' או' שומע אני שלא יכפר יום מיתה? כשהוא או' בפתחי את קברותיכם וג' הא למדנו שיום מיתה מכפר <עמ' 229 בהור'> ר' או':
- 90 כל שהוא מלא תשא ולמעלן תשובה מכפרת מלא תשא ולמטן ולא תשא עמהן התשובה תולה ויום הכיפורים מכפר ואיזהו מלא תשא ולמעלן? עשה ולא תעשה חוץ מלא תשא מלא תשא ולמטן? דברים שחייבין עליהן מיתות בית דין מיתה בידי אדם כרת בידי שמים ומלקות ארבעים חטאות ואשמות ולא תשא עמהן
- ספרא אחרי מות "כי בזה יכפר עליכם" בקרבנות, ומנין אע"פ שאין קורבנות ואין שעיר, היום מכפר? ת"ל "כי ביום הזה יכפר עליכם וג' עבירות שבין אדם למקום יום הכפורים מכפר, שבינו לבין חברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו.
- 100 (ב) את זו דרש ר' אלעזר בן עזריה "מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו", דברים שבינך לבין המקום מוחלין לך, דברים שבינך לבין חבריך אין מוחלין לך עד שתפייס את חבריך.
- ספרא קדושים פרשה י' (יד) והכרתי אותו מה תלמוד לומר לפי שנאמר ובמשפחתו יכול תהא משפחתו בהכרת תלמוד לומר אותו, אותו בהכרת ואין משפחתו בהכרת, אלא בייסורים.
- 105 רמב"ם הלכות תשובה פרק א הלכה ב שעיר המשתלח לפי שהוא כפרה על כל ישראל כהן גדול מתודה עליו על לשון כל ישראל שנאמר והתודה עליו את כל עונות בני ישראל, שעיר המשתלח מכפר על כל עבירות שבתורה הקלות והחמורות, בין שעבר בזדון בין שעבר בשגגה, בין שהודע לו בין שלא הודע לו הכל מתכפר בשעיר המשתלח, והוא שעשה תשובה, אבל אם לא עשה תשובה אין השעיר מכפר לו אלא על הקלות, ומה הן הקלות ומה הן החמורות, החמורות הן שחייבין עליהם מיתת בית דין או כרת, ושבועת שוא ושקר אף על פי שאין בהן כרת הרי הן מן החמורות, ושאר מצות לא תעשה ומצות עשה שאין בהן כרת הם הקלות.
- 110 הלכה ג
- 115 בזמן הזה שאין בית המקדש קיים ואין לנו מזבח כפרה אין שם אלא תשובה...